

Intervju: Kristijan Švarc-Šiling, visoki predstavnik za BiH: “Krećem u lobiranje za liberalniji vizni režim”

*EU i Evropska komisija računaju na jaku državnu vladu * Ako parlamentarci ne prihvate ustavne promjene, onda moraju ponuditi alternativu * Izbori najveći test demokratije*

Među svoje prioritete u narednih 12 mjeseci visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling (Christian Schwarz-Schilling) stavlja i liberalniji vizni režim.

Ističe da će vrlo brzo razgovarati s austrijskim kancelarom Wolfgangom Šiselom (Wolfgang Schussel), te ministrima unutrašnjih poslova EU, kako bi im skrenuo pažnju na problem slobodnijeg kretanja bh. biznismena.

Christian Schwarz-Schilling: Mi upumpavamo novac u BiH želeći da se ona ekonomski oporavi i ojača, a onda kada je potrebno da se taj uloženi novac “oplodi”, postavljamo mu barijere – kaže visoki predstavnik za “Dnevni avaz”.

Prva iskustva

Ističe da se s tim problemom suočio tokom nedavnog boravka na Sajmu nauke i tehnologije u Hanoveru gdje su bh. poduzetnici ponudili vrlo kvalitetne proizvode, ali su se našli pred problemom održavanja i servisiranja proizvoda zbog barijera u viznom režimu prema BiH.

Christian Schwarz-Schilling: Mi moramo mijenjati sliku o BiH u inostranstvu. Moram priznati da nisam očekivao da ću se

morati i time baviti. No, sve je očitiije da u evropskim prijestonicama moram agitirati u korist BiH i u njihovim glavama mijenjati predstavu o ovoj zemlji.

BiH leži u srcu Evrope. Članice EU uskoro će okruživati BiH i ovaj region, i Evropi mora biti jasno da će ovo biti sastavni dio EU. Bez toga se samo suočavamo s većim rizicima.

Dnevni Avaz: Njemačka kancelarka Angela Merkel, međutim, zagovara privilegovano partnerstvo, a ne punopravno članstvo u EU zemalja zapadnog Balkana.

Christian Schwarz-Schilling: Nisam pristalica takvih izraza zbog konotacija koje oni nose sa sobom. Mogu govoriti o onome što je stav EU, a on ističe da će obaveze i obećanja data u Solunu biti ispoštovana. Njemačka vlada podržat će realizaciju tih obećanja.

Dnevni Avaz: Čini se da je ovdje najaktuelnija i najdinamičnija debata o ustavnim promjenama. Vi u nju niste značajno uključeni.

Christian Schwarz-Schilling: Iako razumijem neslaganja nekih jer smatraju da promjene ne idu dovoljno daleko, da su entiteti i dalje jaki, ne slažem se s tim i mislim da je država nakon ovih promjena jača.

Kada sam stupio na ovu dužnost, pregovori o promjenama Ustava bili su u finišu i ne smatram da sam se trebao uključivati u to. No, 2007. godine slijedi druga faza kada ćemo i mi uzeti značajnije učešće u procesu.

Stanje nije loše

Dnevni Avaz: Čini se da druge faze neće biti. Promjene nemaju parlamentarnu većinu.

Christian Schwarz-Schilling: Ako parlamentarci odluče odbaciti ponuđene prijedloge, onda moraju ponuditi alternativu. Današnje stanje nije loše, ali su promjene dogovorene u Ustavu

bolje. Neko može reći da dogovoreno nije dobro i dovoljno. No, u politici morate biti realistični, morate ići korak po korak.

Dnevni Avaz: Šta ako promjena ne bude? Hoće li se to odraziti i na plan OHR-a da preraste u Ured specijalnog predstavnika EU?

Christian Schwarz-Schilling: Psihološki, taj neuspjeh bio bi veliki korak nazad i odrazio bi se ne samo na planove OHR-a. EU i Evropska komisija računaju na jaku državnu vladu i ako se taj mali korak ka njenom jačanju ne može napraviti, onda se može desiti da se sumnje u put BiH u Evropu povećaju.

Čak ako se to i ne desi, ako se pregovori o potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) nastave istim tempom, psihološki se taj neuspjeh ne može umanjiti.

Počet će se govoriti da su dogovorene promjene bile mali korak naprijed, ali da bh. političari ni to nisu bili u stanju provesti. Neuspjeh ustavnih reformi sigurno ne bi bio shvaćen kao dobar znak.

Dnevni Avaz: Razgovarate li s političarima o tome?

Christian Schwarz-Schilling: Da. I govorim im da je bolje praviti i sitnije korake nego tapkati u mjestu. Ako propustimo ovu priliku, sljedeća je tek 2010. godine! Mislim da je vrijeme da političke partije dobro razmisle o interesima građana.

Dnevni Avaz: Šta namjeravate raditi narednih 12 mjeseci?

Christian Schwarz-Schilling: Najveći prioritet mi je poboljšanje ekonomske situacije. Želim stvoriti okolnosti za bolje uvjete za rad malih i srednjih preduzeća. Ta grana nosi prave velike promjene u društvu.

Njima želimo ponuditi manje birokratije, proces registracije mora se promijeniti, moraju se naći bolja rješenja da im se pomogne.

Također, mora se poboljšati sloboda kretanja kako bi ljudi mogli međusobno sarađivati, ali i raditi na unapređenju i održavanju svojih proizvoda i proizvodnje.

Nedavno sam s grupom bh. biznismena bio na CeBitu u Hanoveru. Jedan od Bosanaca ponudio je njemačkim partnerima vrlo kvalitetan softver. Nijemci su bili zainteresirani i pitali su ga koliko brzo on može doći u Njemačku da popravi eventualni kvar. Bh. poduzetnik je kazao da mora sačekati vizu i da mu za to treba do četiri sedmice, ali će se potruditi da taj problem riješi za deset dana. Nijemci su mu se nasmijali i rekli da je 24 sata maksimum koji oni mogu čekati.

Tada sam vidio da je takav odnos koji mi imamo prema BiH nepošten. Zato ću s ljudima u EU razgovarati o tome da se vizni režim liberalizira.

Nadalje, u javnosti ću istupati s porukom da su izbori najveći test demokratije. Predstojeći izbori daju vladu za naredne četiri godine i ljudi to moraju jasno i odgovorno shvatiti. Mediji u tome imaju izuzetnu ulogu. Kandidati i programi stranaka moraju biti jasno prezentirani, upoređivani s programima drugih stranaka... To je ogromna stvar i ljudima moram objasniti značaj izlaska na izbore i glasanja.

Ubijediti lidere

Dnevni Avaz: Ima još prioriteta?

Christian Schwarz-Schilling: Sljedeći prioritet mi je da pokušam ubijediti političke lidere da prihvate i provedu sporazum o promjenama Ustava. Ta nam je promjena nužna kako bismo nakon izbora ušli u novu fazu pregovora.

Još jedan prioritet mi je da pomognemo bh. vlastima koliko god možemo, pa ako treba i da šapćemo na nekom od ispita, da pregovori o SAA uspješno prođu. Čast mi je i veoma drago da su evropski zvaničnici vrlo zadovoljni načinom na koji se bh. strana pripremila za pregovore o SAA sa zvaničnicima EU.

Dakle, BiH treba malo više ohrabrenja da se stvari pokrenu. Previše je negativnog mišljenja u društvu.

Tvrđi razgovori s Miloradom Dodikom

Christian Schwarz-Schilling: Nedavno sam razgovarao s premijerom Republike Srpske Miloradom Dodikom. On me uvjeravao da ne namjerava opstruirati reformu policije, niti druge reforme. Kazao mi je da pismo koje je nedavno objavljeno u medijima o reformi policije nije bilo za javnost i da je on u njemu iznosio određene stavove, te da mu namjera nije bila da opstruira.

Kazao je da će se u ovoj reformi ponašati kao i do sada i da neće predvoditi niti pomoći procese opstrukcije.

Bilo mi je drago da to čujem jer smo i telefonom i lično o ovom pitanju imali tvrde razgovore.

Također, razgovarali smo i o pitanjima finansija, raspodjele prihoda od PDV-a...

Protiv sam smjene Diksona

Christian Schwarz-Schilling: Ne mislim da predsjednik Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Džoli Dikson (Jolly Dixon) treba biti smijenjen.

Moj plan je da se ta pozicija prepusti domaćim vlastima i da na nju bude izabran kvalificirani državljanin ove zemlje. No, to još nije pripremljeno, ovo je godina izbora i želim da se taj transfer desi odmah nakon izbora.

Pitanje Bonskih ovlasti

Christian Schwarz-Schilling: Bonske ovlasti stvorilo je Vijeće za implementaciju mira i već sam dobio odobrenje da riješim pitanje smijenjenih političara tako da se, nakon nestanka OHR-a, tim pitanjem ne treba baviti. Ko nije na sudu, ko nije optužen... mora imati riješen status. Ne želim da nam se desi

situacija kao sa decertificiranim policajcima.

Znači, smijenjeni pojedinci mogu se obratiti i njihov slučaj bit će vrlo detaljno razmotren. Izuzetak od ovoga su osobe koje su kažnjene zbog nesaradnje s Tribunalom u Hagu.